

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

2021

Bildiri
Özetleri
Kitabı

Editör
Abdullah DEMİR

Kıtap Adı | Book Title: *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu - 2021: Bildiri Özetleri Kıtabı*
Çeviri Adı | Translated Title: *Turkish Symposium of Social Sciences - 2021: The Book of Abstracts*

Yayınevi | Publisher: Oku Okut Yayınları | Oku Okut Publishing
Sertifika No | Certificate Number: 49846
Yayın No | Publication Number: 5
Sempozyum Dizisi | The Series of Symposium: 1

Editör | Editor: Abdullah Demir
ORCID: 0000-0001-7825-6573

ISBN: 978-605-74416-4-5

Yayın Tarihi | Year of Publication: 28 Ağustos | August 2021

Yayın Türü | Publication Type: E-Kıtap | eBook

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Yayımlandığı Ortam | Publishing Format: PDF

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Sayfa Sayısı | Pages: 192

Erişim Hakkı | Access Right: Açık Erişim | Open Access

Lisans Türü | License: CC-BY-NC

Telif Hakkı | Copyright: Abdullah Demir

Erişim | Access: <https://yayin.okuokut.org>

DOI: <https://doi.org/10.55709/okuokutyayinlari.8>

Etik Beyan | Statement of Publication Ethics: Bu kıtap, 28 Ağustos 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan bildiri özetleri içermektedir | *This book contains the abstracts presented at the Turkish Symposium of Social Sciences -2021 held on August 28, 2021.*

Atıf Bilgisi | Cite as: Demir, Abdullah (ed.). *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu - 2021: Bildiri Özetleri Kıtabı*. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2021.

Seyfeddin el-Âmidî’de Yaratmaya İlişkin Kadîm Sıfatların İspatı

Kamile Akbal

Arş. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi

Temel İslam Bilimleri Bölümü, Kelâm Anabilim Dalı

Ankara, Türkiye

kamileakbal@hotmail.com

ORCID: 0000-0003-1497-1513

Özet

Seyfeddin el-Âmidî (ö. 631/1233) 7./13. yüzyıl Eş‘arî mütekellimlerindendir. Kendisi Fahreddîn er-Râzî ekolünden sayılmakla beraber Râzî’nin görüşlerine ciddi eleştiriler getirmiştir. Onun bu kapsamda özgün fikirler ortaya koyduğu ileri sürülmüştür. Bu tebliğde Âmidî’nin yaratmaya ilişkin sıfatları nasıl ispat ettiği ele alınacak ve onun bu konudaki görüşlerinin özgünlüğü irdelenecektir. Felsefi kelâm döneminin öne çıkan isimlerinden Âmidî’nin bu konuda ne düşündüğünü ortaya koymak döneminin düşünce dünyasına ışık tutmak açısından önemlidir. Bu bağlamda onun genel olarak ilahî sıfatları; özelde ise kudret, irade ve ilim sıfatlarını ispat şekli çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Bu konu çerçevesinde soracağımız temel soru, onun bu konuda kelâm literatürüne dikkate değer bir katkısı olup olmadığı olacaktır. Bu bağlamda özellikle onun bütün sıfatlara şamil bir ispat metodu olan kemal metodu incelenecektir. Ayrıca kudret, irade ve ilim sıfatlarının ispatı hudûs üzerine temellendirildiğinden bu konuyu ele almak yaratma meselesinde önemli bir düşünce pratiği yapmak anlamına da gelecektir. Literatür tarama yöntemiyle yapacağımız bu çalışmada amaç, Âmidî özelinde yaratma konusunun ilahî sıfatlar boyutunu gündeme getirmektir. Bu çalışma kapsamında ulaştığımız sonuçlardan biri Âmidî’nin, kendisinin de dile getirdiği gibi, kemal

metodunun düşünce tarihi açısından orijinal bir metot olduğudur. Ancak bu, sıfatlar için kemal kavramını Âmidî'nin ürettiği anlamına gelmemektedir. Âmidî'den önce de sıfatlar hakkında kullanıldığı bilinen kemal kavramı Âmidî'nin elinde, işlenmiş, kapsamlı bir metoda dönüşmüştür. Bu çerçevede kemal metoduna göre bir sıfat kendinde kemal sıfatıysa Allah hakkında kullanılması caizdir. Bir diğer bulgumuz, Âmidî'nin sıfatları ispatlamada ekolünü çokça eleştirdiği yönündedir. Eleştirilerinde ekolün konuyla ilgili argümanlarını tekzip etmez ancak bu delillerin eksik olduğunu göstermeye ve onları başka delillerle tahkim etmeye çalışır. Âlemin sıfatlar aracılığıyla var edilmesi fikrine karşı kelâmcılara yöneltilen soruları ayrıntılı bir şekilde aktaran Âmidî, bu soruları kimi zaman sıkı bir cedelle uzun uzun cevaplandırmış, kimi zamansa sadece deklarasyon mahiyetinde kısa cevaplarla yetinmiştir. Müellifin nihai duruşunu esas alırsak, yaratmaya ilişkin sıfatlarda, klasik bir müteahhir Eş'arî kelâmcısı imajı çizdiğini görürüz. Buna göre yaratma süreci kudret, irade ve ilim sıfatlarıyla açıklanır. İrade ilme uygun olarak yaratmanın vaktini ve yaratılacak şeyleri belirler ve kudret de bunları meydana getirir. Kadîm bir varlığın hâdis varlıklara etki sürecini bu sıfatlar aracılığıyla açıklayan Âmidî'ye göre aradaki irtibatı ifade eden taalluk kavramının somut bir varlığı yoktur.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Âmidî, Allah'ın Sıfatları, Kemal Metodu, Yaratma, Taalluk

Sayf al- Dīn al-Āmidī's Proof of God's Eternal Attributes which are related to the creation

Kamile Akbal

R.A., Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences
Department of Basic Islamic Studies, Department of Kalam

Ankara, Turkey

kamileakbal@hotmail.com

ORCID: 0000-0003-1497-1513

Abstract

Sayf al-Dīn al-Āmidī (d. 631/1233) is one of the Ash'arite theologians of the 7th/13th century. Although he is considered to be from the school of Fakhr al-Dīn al-Rāzī, he brought severe criticisms of al-Rāzī's views. It has been claimed that he put forward original ideas in this context. In this paper, we will discuss how al-Āmidī proved God's attributes related to the creation and we will examine the originality of his views on this subject. It is essential to reveal what al-Āmidī thought about this issue because he was an outstanding theologian of the philosophical kalam era. This paper will shed light on his period's world of thought as well. In this context, in general, his approach to the divine attributes, in particular, his way of proving the attributes of power, will and knowledge is the subject of our study. The main question we will ask within the framework of this subject will be whether or not he has made a remarkable contribution to the kalam literature on this subject. In this sense we will examine especially his method of kamāl (perfection), which is a proving method that covers all attributes. In addition, since the proof of the attributes of power, will and knowledge is based on hudūth, addressing this issue will also

mean doing an important mind exercise in the issue of creation. We will use the literature review method and aim to bring up the creation's divine attributes in the context of al-Āmidī's understanding. One of the results we have reached is that, as al-Āmidī himself expressed, the method of kamāl is original in terms of the history of thought. But it doesn't mean that al-Āmidī himself has created the kamāl concept for God's attributes. The concept of kamāl, which is known to be used about attributes before him, has turned into a comprehensive method in his hands. In this context, according to the kamāl method, if an attribute is an attribute of perfection in itself, it is permissible to use it about Allah. Another finding of ours is that al-Āmidī highly criticizes his school in proving attributes. In his criticisms, he does not disprove the school's arguments on the subject, but tries to show that these proofs are weak and he strengthens them with other evidence. al-Āmidī, who conveyed in detail the questions posed to theologians against the idea of creating the world through attributes, sometimes answered these questions at length with a rigorous course. Sometimes he was content with only short answers in the form of a declaration. If we take the final stance of the author as a basis, we see that he draws the image of a classical muta'akhhir Ash'arite theologian in the attributes related to creation. Accordingly, the process of creation is explained with the attributes of power, will and knowledge. Divine will determines the time of creation and the things to be created by his knowledge, and power creates them. According to al-Āmidī, who explains the effect of an eternal being on finite beings through these attributes, the concept of taalluq, which expresses the connection between them, has no concrete existence.

Keywords

Kalam, al-Āmidī, God's Attributes, Kamāl Method, Creation, Taalluq

Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu, Sosyal Bilimler alanında araştırmalarını sürdüren profesyoneller ile bu alanda eğitimlerine devam eden lisansüstü öğrencileri bir araya getirerek tecrübe aktarımına imkân sağlamak, disiplinler arası çalışmalarını güçlendirmek ve akademik üretime katkı sağlamak amacıyla *Oku Okut Akademi* tarafından düzenlenmektedir. Sempozyuma; Arkeoloji, Antropoloji, Edebiyat, Eğitim, Felsefe, Filoloji, Hukuk, İktisat, İlahiyat, İletişim, İşletme, Mimarlık, Psikoloji, Sanat, Siyaset Bilimi, Sosyal Hizmet, Sosyoloji, Tarih ve Uluslararası İlişkiler alanlarında hazırlanan bildiriler ile başvuru yapılabilmektedir. Başvurular, Sempozyum Bilim Kurulu tarafından incelenmekte ve en az iki hakemin değerlendirmesine sunulmaktadır. Kabul edilen bildirilerin özetleri ve tam metinleri *Oku Okut Yayınları* tarafından açık erişim olarak okuyucularla buluşturulmaktadır.

sempozyum.okuokut.org

ISBN-13: 978-605-74416-4-5

9 786057 441645

